

KVALITETSSTANDARD FOR SPECIALUNDERVISNING FOR VOKSNE

BRØNDBY KOMMUNE
September 2025 (rev.)

Lovgrundlag

- Lov om specialundervisning for voksne
- Bekendtgørelse om specialundervisning for voksne
- Vejledning nr. 2 til serviceloven

Lov om specialundervisning er subsidær i forhold til anden lovgivning. Dette betyder, at der kun kan bevilges specialundervisning, såfremt borgeren ikke kan kompenseres mere hensigtsmæssigt via anden lovgivning eller andre indsatser, herunder hvad borgeren selv kan gøre for at afhjælpe funktionsnedsættelsen. Det er myndighedens pligt at sikre, at målsætningen for støtten er tilstrækkeligt belyst og afvejet i forhold til andre relevante bestemmelser.

Formål

At afhjælpe eller begrænse virkningerne af handicaps primært relateret til tale-, høre- og synsnedsættelser. At specialundervisningen skal bidrage med metoder og hjælpemidler, som kan kompensere for funktionsnedsættelser.

Mål

At deltagerne får mulighed for at kompensere for funktionsnedsættelser primært relateret til tale-, høre- og synsnedsættelser, og deltage i samfundslivet gennem anvendelse af nye strategier. Formålet med nye strategier er at kunne anvende særlige metoder eller hjælpemidler, der kan kompensere for funktionsnedsættelsen.

Målgrupper

Specialundervisning for voksne er en planlagt, tidsbegrænset, fremadskridende og målrettet aktivitet, der har til formål at afhjælpe eller begrænse virkningerne af et handicap primært relateret til tale-, høre- eller synsnedsættelser. Dette kan bestå i, at deltageren opnår strategier og metoder, der gør, at han/hun i videst muligt omfang kan deltage i samfundslivet på samme vilkår som mennesker uden handicap.

Specialundervisning for voksne, er et tilbud, der er målrettet personer over den undervisningspligtige alder, der som følge af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har behov for særligt tilrettelagt undervisning og rådgivning primært ift. tale-, høre- og synsnedsættelse. Formålet med undervisningen /rådgivningen er at afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen, og kan kun gives i de tilfælde hvor borgeren ikke kan modtage andre tilbud med samme formål efter anden lovgivning, eller ved egen indsats kan afhjælpe funktionsnedsættelsen.

Der skal være tale om funktionsnedsættelser af en art og et omfang, der medfører væsentlige begrænsninger i den enkeltes hverdags- og samfundsliv. Funktionsnedsættelsen skal kunne afhjælpes eller begrænses gennem kompenserende undervisning.

Loven udpeger ikke særlige handicapgrupper eller funktionsnedsættelser som målgrupper, men der skal være tale om handicap som følge af fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser primært relateret til tale, høre eller syn. Handicappet kan være medfødt eller opstået senere i livet som følge af sygdom, ulykke eller på anden måde.

Omfattede funktionsnedsættelser kan eksempelvis være:

- Betydelige hørenedsættelser/hørevanskeligheder
- Betydelige synsvanskeligheder/synsnedsættelser
- Betydelige tale-, stemme- og sprogsvanskeligheder

Kommunalbestyrelsen skal sikre, at grundlaget for at tilbyde specialundervisning og specialpædagogisk bistand bliver afdækket med henblik på en afklaring af, om et af følgende tilbud kan afhjælpe eller begrænse borgerens funktionsnedsættelse:

Et tilbud med karakter af fx behandling eller genoptræning efter anden lovgivning eller eventuelt en kombination heraf:

- Borgerens egen indsats
- Tilbud om specialundervisning

Levering af ydelsen

Specialundervisning for voksne varetages af personale med de fornødne specialpædagogiske og voksenpædagogiske kvalifikationer. Der kan visiteres til egne tilbud i Center for Genoptræning og Forebyggelse og til tilbud fra andre leverandører, som kommunen har indgået aftale med/indgår aftale med eksempelvis Privatsyn, Kommunikationscentret, DAL logopædisk klinik, Neuropsykologer mm. Undervisningen kan efter en individuel vurdering også foregå i deltagerens eget hjem, i botilbud mm.

Der er ikke frit valg af leverandør, valg af leverandør træffes på baggrund af en faglig udredning og vurdering af borgerens behov sammenholdt med leverandørens kompetencer, og tilbuddets effekt og pris.

Visitation

Myndighedsfunktionen/Visitationen varetages af Center for Genoptræning og Forebyggelses visitation efter henvendelse fra borgere, pårørende, samarbejdspartnere, bosteder, handicapkonsulenter, specialundervisningsinstitutioner osv.

For vejledning om visitation kontaktes Visitationen i Center for Genoptræning og Forebyggelse på tlf. 43 28 21 73.

Ansøgningen sendes til Center for Genoptræning og Forebyggelse. Der gives et kvitteringssvar indenfor 8 dage, og der træffes en afgørelse indenfor 14 dage.

Der visiteres som udgangspunkt til holdundervisning med udgangspunkt i den individuelle undervisningsplan, eller som eneundervisning. Afgørelsen tager udgangspunkt i en samlet vurdering af borgerens funktionsnedsættelser, ressourcer og de foreslåede mål for undervisningen.

Afdækning af behov og forudsætninger

Før der gives et tilbud, skal der udarbejdes en afdækning af den enkelte deltagers behov og forudsætninger.

Der vil i vurderingen af om borgeren er i målgruppen til specialundervisning for voksne, indgå en helhedsvurdering af pågældendes samlede livssituation, hvilket kan afstedkomme, enkelte fravigelser i forhold til det generelle serviceniveau. I vurderingen indgår den enkelte borgers funktionsniveau og ønsker, samt princippet om mindst omfattende foranstaltning.

På baggrund heraf tages der stilling til, om undervisning og/eller vejledning kan forbedre deltagerens muligheder for aktiv deltagelse i hverdags- og samfundslivet, eller om et andet tilbud er mere relevant. I givet fald udarbejdes i samråd med deltageren en undervisningsplan for undervisningens mål, indhold og omfang.

Det er borgerens forudsætninger, motivation, indsats, færdigheder og behov, der ligger til grund for undervisning og rådgivning.

Visitationsafgrænsning

1. Lov om specialundervisning er subsidær i forhold til anden lovgivning. Der kan derfor kun bevilges specialundervisning efter denne lovgivning, såfremt borgeren ikke kan kompenseres via anden lovgivning eller andre indsatser, herunder hvad borgeren selv kan gøre for at afhjælpe funktionsnedsættelsen.
2. Sager afgøres efter koordinering/samarbejde med andre afdelinger og områder, eks. Handicap, Psykiatri og Misbrug, Jobcenter, Hjælpemidler mm., hvor alle muligheder for hjælp efter anden lovgivning afdækkes/udtømmes.
3. Ydes ikke som vedligeholdende funktion
4. Ydes ikke som kompensation for almindelige og forventede ændringer i kognitive og fysiske funktioner, som naturligt opstår i forbindelse med fremskreden alder.

5. Ydes som udgangspunkt ikke som kompensation for demens alene, da demens betragtes som en progredierende sygdom, der ikke via specialundervisning kan afhjælpes, begrænses eller kompenseres. I vurderingen lægges der særlig vægt på de funktionelle færdigheder i forbindelse med fremadskridende sygdomme, hvor borgerens helbred løbende svækkes samt om der er en reel forbedring af funktionelle færdigheder.
6. Specialundervisning ydes ikke i forlængelse af et særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU), hvis der ikke er helt klare og åbenlyse udviklingsmuligheder i et videre undervisningsforløb efter lov om specialundervisning.
7. Specialundervisningen er alene rettet mod borgerens almindelige dagligliv og dermed det funktionsniveau, der har betydning for dette. Der visiteres derfor ikke til specialundervisning, der alene har et erhvervs- eller uddannelsesrettet sigte. Såfremt der er behov for forbedring af funktioner som er rettet imod erhverv eller uddannelse, kan der rettes henvendelse til Brøndby Kommunes Jobcenter.

Hyppighed og varighed

Visiteres som enkeltbevilling. Såfremt undervisningen ikke har progression der giver en tydelig effekt skal undervisningen ophøre. Der gives i udgangspunktet ikke gentagne bevillinger af samme karakter, da det forudsættes at effekten indtræffer i løbet af det første undervisningsforløb. Undervisningen er en tidsbegrænset aktivitet med en klar målsætning og slutmål, der kan evalueres og skal afsluttes såfremt der ikke sker den planlagte progression.

Indhold - Hvilke aktiviteter kan indgå i ydelserne?

Tilbuddet kan indeholde både undervisning og specialpædagogisk bistand, herunder rådgivning til deltageren og dennes pårørende og supervision af personale. Der er tale om undervisning, der skal give deltageren mulighed for at kompensere for sin funktionsnedsættelse primært relateret til tale, høre eller syn gennem anvendelse af nye strategier og særlige metoder eller hjælpemidler, der kan kompensere for problemerne.

Specialundervisningen skal afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen. Det kan for eksempel være at:

- Lære kommunikation ved hjælp af tegn til tale for døvblevne
- Lære teknologisk kommunikation ved sprog-, tale – og skriftsproglige vanskeligheder
- Lære særlige taleteknikker for strubeløse

Specialundervisningen kan suppleres med rådgivning og vejledning, der skal sikre deltagerens udbytte af specialundervisningstilbuddet. Det kan for eksempel være afdækning af deltagerens behov for undervisning eller rådgivning om hensigtsmæssige hjælpemidler. Rådgivning og

vejledning kan rettes mod deltageren selv, mod en gruppe af deltagere med fælles problemer, mod pårørende og mod evt. personale, der varetager opgaver i forhold til borgeren.

Leverandøren skal i forbindelse med et forløb udarbejde en undervisningsplan, inkl. evaluering hvor følgende fremgår:

- Angivelse af tidsforløb
- Målbar målsætning og evt. delmål
- Det planlagte indhold
- Samarbejde med deltageren

Hvilke aktiviteter kan ikke indgå i ydelserne?

Tilbuddene omfatter ikke tilbud til ordblinde, da undervisning af voksne ordblinde er overført til FVU-loven.

Tilbuddene omfatter ikke undervisning i konkret/teknisk anvendelse af hjælpemidler – dette gives af Hjælpemidler/Depotet.

Hvad koster ydelsen for borgeren?

Tilbuddet om specialundervisning for voksne er gratis for deltageren. Træningscentret stiller læremidler, Undervisningsmaterialer og teknologiske hjælpemidler til gennemførelsen af specialundervisningen gratis til rådighed for deltageren.

Personlige hjælpemidler til undervisningen, skal bevilges efter serviceloven og ikke efter lov om specialundervisning for voksne.

Transport/befordring

Som udgangspunkt forventes det at borgeren selv kan transportere sig eller blive transporteret til specialundervisningen. Hvis dette ikke er umuligt kan der i særlige tilfælde bevilges kørsel. Træningscenter Brøndby kontaktes for råd og vejledning vedr. befordring.

Klager

Klager over retlige spørgsmål - Klagenævnet for Specialundervisning

Ifølge Lov om specialundervisning for voksne § 7 a, stk. 1, kan du klage til Klagenævnet for Specialundervisning over denne afgørelse. Nævnet kan kun tage stilling til klager over retlige forhold, dvs. om kommunen har overholdt den formelle sagsbehandling, om sagen er tilstrækkeligt oplyst, om du er blevet partshørt, om afgørelsen er ordenligt begrundet, er der foretaget et lovligt

skøn, og om er der klagevejledt korrekt. Hvis du ønsker at klage til nævnet skal du sende din klage direkte til dem.

Klager over serviceniveau - Brøndby Kommune

Vil du klage over kommunens serviceniveau, dvs. klage over kommunens faglige skøn vedrørende om du skal have et tilbud eller ej, eller indholdet af tilbuddet, kan du klage til Brøndby Kommune/ Center for Genoptræning og Forebyggelse. Når du modtager et afslag på ansøgning efter lov om specialundervisning for voksne medfølger der specifik klagevejledning.